

علی ملکی خبرنگارگروه نقد روز

روز جمعه ۱۸ خرداد منابع خبری اعلام کردند آمریکا به اسرائیل هشدار داده است که جنگ با لبنان ایران را به مداخله می کشاند. نگرانی آمریکا از گسترش جنگ در منطقه از آنجاست که طی روزهای اخیر رژیم صهیونیستی حملات گسترده‌ای را علیه نواحی جنوبی لبنان انجام داده است و مقامات حزب‌الله نیز در واکنش اعلام کردند که جنگ با حزب‌الله آخرین جنگ اسرائیل خواهد بود. به دنبال این اتفاق و تشدید تنش میان رژیم صهیونیستی و حزب الله لبنان، کشورهای مختلفی از گسترش جنگ ابراز نگرانی کردند.

آنتونیو گوتش، دبیرکل سازمان ملل اعلام کرده است اسرائیل در لیست سیاه این سازمان و در میان فهرست کشورهای سازمان‌هایی که در مناطق دیگری به کودکان آسیب می‌رسانند شامل سازمان‌های تروریستی داعش، القاعده و بوکوحرام قرار می‌گیرد. اما نونل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه اعلام کرده باید با آمریکا همکاری کرد تا کاهش تنش فوری بین حزب‌الله و اسرائیل ایجاد شود. مکرون همچنین مدعی شد که فرانسه همراه با آمریکا مصمم است به ایران فشار آورد تا فعالیت‌های تنش‌زا در منطقه از متوقف کند. وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا هم اعلام کرد که بلینکن، وزیر خارجه این کشور هفته آینده از اسرائیل، اردن، مصر و قطر بازدید خواهد کرد تا درباره توافق آتش‌بس در نوار غزه گفت‌وگو کند. کارشناسان مسائل بین‌المللی معتقدند گسترش حملات رژیم صهیونیستی می‌تواند جبهه‌های مقاومت را بیش از پیش فعال کرده و اتحاد آنها را در تقابل با رژیم صهیونیستی افزایش دهد. به منظور بررسی ابعاد تداوم و گسترش جنگ در منطقه با منصور براتی، کارشناس مسائل اسرائیل گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

براتی: جنگیدن در لبنان اوضاع را پیچیده‌تر خواهد کرد

منصور براتی، کارشناس مسائل بین‌الملل با بیان اینکه کشورهای مختلفی با افزایش درگیری‌ها بین اسرائیل و لبنان موافق نیستند گفت: «الان سطح درگیری‌ها در حد تبادل آتش است و آنها نمی‌خواهند که این تبادل آتش تبدیل به یک جنگ شود. از طرفی اما جنگ بین اسرائیل ولبنان با جنگ بین اسرائیل و غزه خیلی متفاوت است. قدرت نظامی حزب‌الله هم با قدرت نظامی حماس متفاوت است و اساسا جنگیدن در لبنان جنگیدن در یک کشور مستقل است که در حال حاضر حاکمیت ملی آن توسط کشورهای مختلف جهان به رسمیت شناخته شده. اگرچه ما غزه را هم عضو فلسطین می‌دانیم اما از نظر دارا بودن حاکمیت مستقل اینگونه نیست. دنیا هنوز برایش یک status و دولت مستقل حکمران به رسمیت نمی‌شناسد. اساسا جنگیدن در لبنان اوضاع را خیلی پیچیده‌تر خواهد کرد. برای مثال اگر جمهوری اسلامی ایران به صورت مستقیم در جریان جنگ در غزه وارد نشده در مورد لبنان

همزمان با درگیری ارتش اسرائیل در جنوب لبنان این رژیم اشغالگر در لیست سیاه سازمان ملل قرار گرفت

اسرائیل سیاه‌تر از همیشه

نمی‌شود چنین انتظاری را داشت. بنابراین شاید از همان اول مشخص باشد که اگر بخواهیم به سمت افزایش درگیری‌ها بین اسرائیل و حزب‌الله برویم پای ایران مستقیم‌تر به میان کشیده خواهد شد. از طرفی نه فقط ایران بلکه سایر بخش‌های محور مقاومت هم در برابر اسرائیل فعال‌تر خواهند شد.

مساله‌بعدی این‌است که آمریکایی‌ها میل‌نیستند جرقه‌یک جنگ بزرگ منطقه‌ای زده شود؛ چراکه این جنگ در راستای منافع آمریکایی‌ها نیست. سیاست کلان آمریکایی‌ها نوعی موازنه‌سازی از راه دور است که می‌خواهند سعی کنند چین و روسیه را مهار کنند و هر اتفاقی که توجه‌شان را به جای دیگری معطوف کند به نفع این سیاست کلان نیست. برای همین از چنین اتفاق و جنگ جدیدی بین اسرائیل و لبنان حمایت نمی‌کنند. اگر ما به صحنه جنگ پردازیم می‌بینیم که اوضاع خیلی پیچیده است. از یک طرف ما شاهد این هستیم که دقیقا از فرای شروع جنگ بین اسرائیل و گروه‌های مقاومت در نوار غزه، حزب‌الله هم تبادل آتش با اسرائیل را آغاز کرده و این تبادل آتش تا الان ادامه پیدا کرده است. چندین بار سطحش بالا رفت و مجددا پایین آمد و الان دوباره در سطح بالایی قرار گرفته به نحوی که برخی از سیاستمدارها و شخصیت‌های سیاسی در اسرائیل اصرار می‌کنند ما باید با لبنان بجنگیم. در حقیقت درخواست‌ها برای جنگ با لبنان میان شخصیت‌های سیاسی اسرائیلی در حال زیادشدن است.»

قرار دادن اسرائیل در لیست سیاه بی سابقه است

براتی در واکنش به خبر فراگیری رژیم صهیونیستی در جمع دولت‌های کودک‌کش از سوی سازمان ملل گفت: «ما شاهد یک موج بی سابقه ضد اسرائیلی در بین افکار عمومی جهان هستیم. در واقع از یک طرف شاهد تحریک افکار عمومی در بین ملت‌ها هستیم که نمونه‌تایرگذاران، اعتراضاتی است که به نفع فلسطین و برضد اسرائیل انجام می‌شود که در دانشگاه‌های بعضی از کشورهای جهان غرب دیدیم. سویه دیگری این است که بعضی از دولت‌های جهان به خصوص اروپایی‌ها در حال تغییر مسیر سیاست‌گذاری خود هستند و برخی‌ها در این مدت فلسطین را به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت شناختند و به نظر می‌رسد این روند ادامه پیدا خواهد کرد. ساحت سوشن اقدامات سازمان‌های بین‌المللی علیه اسرائیل از جمله دیوان بین‌المللی کیفری و دیوان دادگستری بین‌المللی است که هر دو پرونده‌هایی را علیه اسرائیل رسیدگی می‌کنند و احتمال صدور حکم و محکومیت علیه اسرائیل زیاد است. سازمان ملل هم ابتدا برای به رسمیت شناختن کشور مستقل فلسطینی در مجمع عمومی رای‌گیری کرد و حالا قصد قرار دادن اسرائیل در فهرست دولت‌های کودک‌کش را دارد که این اتفاق بی سابقه است. به نظر می‌رسد سازمان‌هایی که سال‌ها حامی اسرائیل بودند در حال حاضر به سمت مخالفت با اسرائیل حرکت می‌کنند و این اتفاق می‌تواند باعث پاسخگو شدن اسرائیلی‌ها و محدودتر شدن آنها و همین‌طور کاهش سطح حمایت از آنها در جهان شود.

علی باقری با ۹ پیشنهاد برای مواجهه با مساله غزه به نشست استانبول رفت

دست پر ایران برای حل مساله غزه

علی باقری، سرپرست وزارت امور خارجه در ادامه سفرهای دیپلماتیک خود روز جمعه ۱۸ خرداد به ترکیه رفت تا در نشست استانبول موسوم به گروه دی ۸ شرکت کند. این گروه متشکل از هشت کشور اسلامی درحال توسعه شامل ایران، ترکیه،

پاکستان، بنگلادش، مائری، اندونزی، مصر و نیجریه است که با محوریت بررسی مساله فلسطین اقدام به تشکیل این جلسه به میزبانی استانبول کرده. باقری در این نشست ۹ پیشنهاد برای مواجهه با مساله غزه و تحولات منطقه ارائه کرد. وی در ابتدای سخنرانی خود در این نشست با بیان اینکه پس از هشت‌ماه حملات رژیم صهیونیستی، کماکان با بی عملی جامعه بین‌المللی در پایان دادن به این جنایات بی سابقه مواجه هستیم، گفت: «وضعیت جاری در گذرگاه رفح نیز جهان را در آستانه یک فاجعه انسانی دیگر قرار داده است. رژیم اشغالگر با به کارگیری سیاست تشبیه دسته جمعی، درپی تحقق هدف شوم و خطرناک فرمایشی اجتماعی در غزه از طریق غیرقابل سکونت ساختن این مکان است که مصداق بارز جنایت جنگی و نسل‌کشی محسوب می‌شود. همه‌ستگي کشورهای اسلامی می‌تواند از استعمار این جنایات و آن سیاست جلوگیری کند.» وی در ادامه پیشنهادهایی عملی برای مواجهه با مساله غزه ارائه کرد:

۱. ایجاد «برنامه حمایتی سازمان دی ۸ درخصوص فلسطین»؛ این برنامه می‌تواند کمک‌ها و مشارکت‌های جمعی اعضای سازمان به تیارهای توسعه‌ای و بازسازی فلسطین را در دستورکار داشته باشد.

۲. حمایت دی ۸ از تشکیل کنفرانس بین‌المللی بازسازی غزه و ایجاد صندوق اسلامی جهت جمع‌آوری کمک‌های مالی کشورهای اسلامی

۳. تشکیل گروه تماس دی هشت جهت همراهی با گروه تماس OIC در پیگیری بین‌المللی توقف جنگ علیه غزه و ارسال کمک‌های بشردوستانه بین‌المللی به این منطقه

۴. قطع و تعلیق هرگونه روابط سیاسی، اقتصادی و تجاری با رژیم صهیونیستی
۵. شناسایی ارتش رژیم اشغالگر صهیونیستی و نهاد‌های امنیتی آن به‌عنوان «نهادهای تروریستی» به دلیل ارتکاب جنایات نسل‌کشی، جنایات جنگی و نقض آشکار حقوق بشر و حقوق بین‌الملل بشردوستانه
۶. حمایت سازمان‌های هشت از شناسایی رژیم اسرائیل به‌عنوان یک موجودیت آیاتزاید و تلاش مشترک کشورهای عضو برای احیای قطعنامه ۳۳۷۹ مجمع عمومی سازمان ملل متحد

هزینه حمایت یک جانبه از اسرائیل در نتیجه این تحولات در سطح جهان در حال افزایش است و این باعث خواهد شد که در سال‌های آینده دولت‌هایی هم که تا الان حامی صهیونیست‌ها بودند تا حدی درخصوص این سیاست خود تجدیدنظر کنند و مقداری سطح حمایت از اسرائیل را کاهش دهند.»

یک‌سوم ارتش اسرائیل درگیر نبرد با لبنان است

این کارشناس مسائل اسرائیل معتقد است اقداماتی که لبنانی‌ها تا این لحظه انجام دادند باعث شد که عملاً آرامش نوار شمالی مرز اسرائیل برهم بخورد و تخلیه شود. وی در این باره توضیح داد: «در مقطع آغازین جنگ، ۱۲۰ شهروک در نوار شمالی اسرائیل یعنی در مرز اسرائیل و لبنان تخلیه شده بود. چیزی حدود ۱۲۰ هزار نفر از محل زندگی‌شان خارج شده بودند که بعداً ۱۲۰ شهروک به ۵۰۰ شهروک کاهش پیدا کرد، یعنی حدود ۷۰ شهروک به حالت قبل باگشتند و وضعیت امن شد. اما همچنان ۵۰ شهروک یعنی ۶۶ هزار نفر در این منطقه مجبور به تخلیه محل زندگی خود و مهاجرت به مناطق دیگر و خانه‌های استیجاری شدند که هزینه همه اینها هم با دولت اسرائیل است. به این معنا می‌شود گفت که حزب‌الله لبنان در طول هشت‌ماهی که از جنگ می‌گذرد اسرائیل را مجبور کرده تا یک سوم ارتش خود را در مناطق شمالی مستقر کند.

ثانیا حزب‌الله مرز منطقه شمال اسرائیل را از دسترس آن خارج کرده است. این مساله باعث می‌شود امنیت اسرائیل در این منطقه برهم بخورد و حزب‌الله یک معادله بازازندگی جدید را به اسرائیل تحمیل کند که آن معادله عبارت از این است که در جریان یک جنگ که در جبهه دیگری اتفاق می‌افتد حزب‌الله به شدت به اسرائیل فشار می‌آورد تا اسرائیل نتواند تمام تمرکز خودش را در آن جبهه به کار بیندازد. این اتفاق عملارخ داده است. اگر این معادله تثبیت شود هر زمان دیگری که اسرائیل بخواهد به یک جنگ بیود یا درگیری بزرگی را با فلسطینی‌ها داشته باشد حزب‌الله این رفتار را تکرار خواهد کرد چون حجم آسیب‌پذیری را متوجه می‌شود. در این شرایط اگر اسرائیلی‌ها در شرایط عادی بودند و در جبهه دیگری درگیر جنگ نبودند و نمی‌خواستند اهداف جنگی دیگری را محقق کنند قطعا به جنگ با لبنان می‌رفتند. یعنی یک قدرتی پیدا شده و یک منطقه‌ای از اسرائیل را برای هفت ماه تا اسن کرده. واکنش طبیعی اسرائیلی‌ها جنگیدن با آن منطقه، قدرت، جنبش و دولتی است که این اقدام را انجام داده اما تا این لحظه که این اتفاق نیفتاده نشان دهنده این است که اسرائیلی‌ها از ملاحظات کلی که احتمالاً با آن روبه‌رو هستند می‌ترسند و نگرانی دارند و به دلیل روبه‌رویی با برخی محدودیت‌ها تا این لحظه این اقدام را انجام نداده‌اند. با توجه به اینکه جنگ همچنان ادامه دارد محدودیت‌های اسرائیلی‌ها هم هنوز برسر جای خود هست ولی نمی‌شود این انتظار را داشت که اسرائیلی‌ها بخواهند تا زمانی که تحول جدی در جنگ غزه به وجود نیامده به سمت درگیری مستقیم با لبنان بروند. یعنی اگر ما شاهد این باشیم که در غزه به یک آتش بس دسترسی

پیدا شود آن موقع اسرائیل می‌تواند مقداری به توسعه درگیری در شمال فکر کند. اما اگر این اتفاق رخ ندهد و درگیری‌ها در غزه در همین سطح فعلی باشد و به توافقی نرسند، احتمال درگیری مستقیم همچنان پایین خواهد بود.»

آمریکا برای اولین بار با آتش بس درازمدت موافقت کرد

برای اختلافات میان نتانیاهو و بایدن راریشه‌ای دانسته و توضیح داد: «بین نتانیاهو و بایدن از قبل اختلاف زیاد بوده و در دوره اوباما هم که معاون رئیس‌جمهور بود این اختلافات وجود داشت. اصل موضوع هم به نحوه مدیریت مناقشات بین اسرائیل و فلسطین و مساله راهکار ۲ دولتی که اختلاف دو طرف را ایجاد می‌کند برمی‌گردد. از زمانی که نتانیاهو از اول سال ۲۰۲۳ دوباره نخست‌وزیر اسرائیل شد این اختلافات بین دو طرف وجود داشت که اولین اختلاف بزرگ در دوره قبل از جنگ بر سر اصلاحات دیوان عالی اسرائیل بود که کابینه نتانیاهو می‌خواست به اجرا بگذارد و با واکنش جامعه روبه‌رو شد و ۴۹ هفته اعتراض را در پی داشت. خیلی از اعضای کابینه نتانیاهو دولت بایدن را متهم به تأمین مالی این اعتراضات کردند و اعلام کردند که این پول‌ها از واشنگتن می‌آید و به اینها تزییق می‌شود و می‌توانند برنامه‌ریزی و سازماندهی کنند. یکی دو بار هم بایدن مستقیما درباره اینکه این اصلاحات، اصلاحات خوبی نیست و باید متوقف شود و به فرزندوم گذاشته شود نظر داد. از زمانی که جنگ بین اسرائیل و گروه‌های مقاومت در غزه شکل گرفت ما شاهد رویکرد دوگانه بایدن هستیم. به این صورت که در مورد سیاست اصولی آمریکایی‌ها در حمایت از اسرائیل تردید نکردند و کمک‌های زیادی را به اسرائیل داشتند اما آنجایی که در مورد سیاست‌های نتانیاهو و شخص نتانیاهو مسائلی مطرح بود بارها با سیاست‌های نتانیاهو مخالفت شده است. از جمله در همین طرح اخیری که بایدن برای آتش بس ارائه کرد. این اولین بار است که دولت آمریکا از آتش بس کامل و طولانی حمایت می‌کند. تا قبل از این چنین بحثی وجود نداشت و همواره تاکید بر این بود که حماس باید به اندازه کافی تشبیه شود و جایی در آینده غزه نداشته باشد. اما طرح اخیری که بایدن در مورد نقش گروه‌های مقاومت اعلام کرده مسکوت است و چیزی در این باره نمی‌گوید که اینها نباید جایی در آینده داشته باشند و حتی خواستار خروج اسرائیلی‌ها از غزه هم شده که اتفاق مهمی است و نشان دهنده اختلافاتی است که بین نتانیاهو و بایدن است. بنابراین این اختلافات در عین کمک‌های زیاد امریکایی‌ها به اسرائیلی‌ها وجود دارد. به نظر بنده می‌رسد که اگر ما بخواهیم مقایسه‌ای انجام دهیم در عین حالی که بخواهیم تاکید کنیم آمریکایی‌ها هم قطعا همدست هستند با اسرائیلی‌ها درباره اتفاقاتی که در غزه رقم خورده اما به فرض اگر ترامپ در طول این جنگ در کاخ سفید بود محدودیت‌هایی که اسرائیلی‌ها با آن روبه‌رو بودند تا قطعا اعمال نمی‌کرد و حمایت یکپارچه‌تر و بیشتری را از دولت نتانیاهو می‌کرد. بنابراین این اختلافاتی که دربرایش صحبت کردیم درباره فشارهای حوز بین‌المللی بر اسرائیل تاثیرگذار است.»

به سرزمین خودشان برگردند و رای‌گیری انجام شود احتمال شکل‌گیری دو دولت پایین‌است. به‌رحال ایران اعلام کرده‌از اقدامات ترکیه در قبال اسرائیل حمایت می‌کند، به خصوص اینکه روابط خود را از نظر اقتصادی با اسرائیل به شدت کاهش داده و تا حدودی قطع کرده و این مورد حمایت ایران است.

رژیم صهیونیستی طی هشت ماه گذشته که به غزه حمله کرده است و تحت فشار افکار عمومی در دنیا قرار گرفته و ما برخی از این اقدامات در دنیا را برای اولین بار است که می‌بینیم. همین‌طور از طرف سازمان بین‌الملل و نهاد‌های بین‌المللی این رژیم را تحت فشار قرار می‌دهند. برگزاری این نشست‌ها می‌تواند به این فشارهای بین‌المللی و جهانی کمک کرده و فشارها را به‌مجامع بین‌المللی حقوقی به اسرائیل افزایش پیدا کند و این فشارها باعث ایجاد شکاف‌هایی در بدنه مدیریتی رژیم صهیونیستی شود و تاثیر خودش را قطعاً در پی خواهد داشت. اگرچه حملات وحشیانه این رژیم طی یک ماه گذشته افزایش پیدا کرده اما این راهم می‌توانیم نتیجه همین فشارها بدانیم که باعث شده اقدامات رژیم صهنونیستی دنبال شود و همین موضوع شکست رژیم صهیونیستی در اقداماتش علیه مردم فلسطین را تصریح می‌کند.»

مهاجران غیرقانونی؛ معضل مشترک ایران و ترکیه

حیدری در واکنش به موضع علی باقری نسبت به مهاجران غیرقانونی گفت: «از آنجایی که مهاجران افغانستان از خاک ایران وارد ترکیه می‌شوند تبدیل به معضل امنیتی و اجتماعی علی‌تکه ترک‌ها شده‌اند؛ این موضوع باعث شده که طرف ترک هم به ایران فشارهایی وارد کند و از ایران در قبال مبارزه با مهاجران افغانستانی طلب همکاری بیشتری داشته باشد. به نظرم این اظهارات آقای باقری در همین راستاست که نشان دهد ایران هم از وجود مهاجران غیرقانونی در سرزمین خودش و عبور آنها به ترکیه ناراضی است و به دنبال حل این مساله است. مهاجران افغانستانی می‌توانند به‌عنوان یکی از محورهای همکاری امنیتی و سیاسی بین ایران و ترکیه قرار بگیرند. طرفین می‌توانند در این خصوص باهم همکاری داشته باشند؛ به خصوص که ایران هم اقدام به دیوارکشی مرزی با افغانستان کرده، یعنی همان کاری که ترکیه در مرز با ایران برای مقابله با مهاجران غیرقانونی افغانستانی انجام داد. این مساله می‌تواند زمینه‌های کاری‌های جدید و مشترکی بین دو کشور باشد.»

۲. بایدن حامی نخست‌وزیری نتانیاهو

عملیات آزادسازی باعث شد بنی گانتز عضو دولت اضطراری اعلام کند تصمیم خود برای خروج از دولت را به تعویق می‌اندازد.

گانتز ماه گذشته با تعیین ۱۹ خرداد (۸ ژوئن) به عنوان ضرب‌الاجل از نتانیاهو خواسته بود طرح خود برای اداره آینده غزه را مشخص کند. او تهدید کرده بود در غیر این صورت استعفا می‌دهد. همزمان با نزدیک شدن به این موعد، مقام‌های آمریکایی از وی خواستند همچنان در دولت نتانیاهو بماند. در صورت خروج گانتز از دولت اضطراری، ضمن شکسته شدن وحدت سیاسی رژیم، کابینه جنگی

در جنگ تعدادی اسیر نیز به دست آمده است.

۳. آزادسازی چهار اسیر می‌تواند برای مدتی صحبت از پایان جنگ در غزه را به تعویق بیندازد اما یک هفته یا یک ماه بعد وضعیت با شدتی بیشتری به گذشته باز می‌گردد.

۴. عملیات رژیم اثری بر وضعیت وخیم بین‌المللی و منطقه‌ای رژیم ندارد و حتی در محاسبات نظامی جنگ غزه نیز اثرگذار نیست. از این رو تغییر می‌دانی در غزه به شمار نمی‌رود.

فرهنگ‌یگان

روزنامه

یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳

شماره ۴۱۵۷

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY